

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

- Ze zápisníku M. Novotného str. 2
- Jednání NeRV OSŽ str. 3
- Školení BZOP str. 4
- Bezpečnost při práci str. 6
- Home office a alkohol str. 6
- Vedení NeRV informuje str. 7
- O zdraví... str. 9
- Sport – turnaj v pétanque str. 10
- Nejen pro motoristy str. 11
- Co pít na Silvestra str. 12
- Blahopřejeme str. 12

Foto: Oldřich Sobol

Bc. Renata Dousková
místopředsedkyně OSŽ
a předsedkyně NeRV OSŽ

Vážené kolegyně, vážení kolegové a milí čtenáři nedrážního magazínu Obzor,

rok 2021 je téměř u konce, je čas adventu, pro mnohé z nás nejkrásnější období v roce.

Adventní období je očekávání něčeho nového, krásného, je to období magické a v mnoha aspektech výjimečné a neopakovatelné. Zda tomu tak skutečně bude, záleží jen na každém z nás. Někdo se setká s rodinou, s přáteli, jiný se na chvíli zastaví a zamyslí se nad uplynulým rokem. Byl to rok plný radosti, smutku nebo byl zcela zaplněn prací?

Pokusme se na chvíli zapomenout na všechny strasti, zastavme se a radujme se. Vždyť nás čeká období plné vůně jehličí, cukroví, rozžářených dětských očí a neopakovatelných zážitků. Užijte si tyto chvíle zejména v kruhu rodinném a čerpte z nich radost, štěstí a porozumění.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí čtenáři, dovolte mi touto cestou poděkovat dopisovatelům za jejich příspěvky do tohoto internetového měsíčníku a poděkovat i redakci magazínu Nedrážní Obzor, bez jejichž činnosti by toto periodikum nebylo vydáváno.

Příjemné prožití svátků vánočních, pohodu a klid v kruhu rodinném i mezi přáteli, stále zdraví, hodně radosti a žádné strasti v roce 2022!

Rozhovor s Tomášem Šlachtou

Změna ve vedení NeRV OSŽ

Jak jsme již informovali, na Konferenci nedrážních základních organizací Odborového sdružení železničářů byl zvolen do funkce samostatného odborného zaměstnance

Foto: Jan Buchta

OSŽ v gesci NeRV OSŽ a členem Ú OSŽ Tomáš Šlachta, člen revizní komise OSŽ a odborový funkcionář, předseda základní organizace, dlouholetý pracovník společnosti OHLA ŽS. A protože členská základna NeRV OSŽ je nejen rozsáhlá co do počtu, ale rovněž co do rozlohy, uvedme ho tímto rozhovorem do bližšího podvědomí všech čtenářů Nedrážního obzoru.

Připravil Milan Sedlák

Pokračování na str. 2

Změna ve vedení NeRV OSŽ

Dokončení ze str. 1

Jste zaměstnancem společnosti OHLA ŽS, jak zní její současný název, můžete nám představit, jakými pracovními procesy jste zde prošel?

Nastoupil jsem v roce 2002 tehdy k ŽS Brno TAPS Ostrava, na pozici traťový dělník, což jak je známo, je pracovní pozice, která se skládá z mnoha profesí. Od kopání až po měření nívelačním přístrojem. Od nástupu se pohybuji v divizi železnice, kde jsem v dřívější většině byl u tzv. zemařů, kteří dělají vše, co se týká kolejového podloží, odvodnění, nástupišť a terénních úprav. Pracoval jsem i na pracích týkajících se přímo kolejí a výhybek jako např. jejich demontáže a montáže. Na této pozici jsem stále veden.

Funkci uvolněného předsedy ZO OSŽ jste s nadsázkou řečeno zdědil po svém otci, který nás bohužel po těžké nemoci navždy opustil a musím dodat, že to byl můj velmi dobrý kamarád a mohu dnes už jen zavzpomínat na spoustu společně projetych kilometrů a nespočet akcí a jednání, kterých jsme se zúčastnili. Jaký měl na vás jeho vliv po stránce odborové aktivity?

Jen bych to trochu poupravil, jsem uvolněn dle naší kolektivní smlouvy na pozici zaměstnanec pro oblast BOZP a PO a další odborovou činnost, takže až díky tomu jsem uvolněný i na pozici předsedy a člena RK OSŽ. Jestli jsem funkci zrovna »zdědil« je opravdu nadsázka, první byl osloven Ing. Miloš Šupal, který tu pozici odmítl, následně jsem byl osloven já. Vliv otce po odborové stránce byl úplně stejný jako na kterémkoliv jiného člena, akorát občas jsme si popovídali i o některých neveřejných věcech typu co se plánuje, s čím se jde do vyjednávání o KS apod. Že by mne přímo k něčemu vedl, to se říct nedá.

Jste členem revizní komise OSŽ, ale do této funkce jste byl zvolen jistě až po určité době odborové činnosti. Jaké funkce jste zastával?

Ano, byl jsem členem RK ZO OSŽ, takže jsem o hospodaření něco již věděl. Když budu upřímný, tak přechod na člena RK OSŽ byl z mé stránky trochu opatrný, jelikož jsem se začal setkávat s některými případy, co jsem neznal. Každá organizace má jiné potřeby pro účtování a jako člen RK OSŽ je třeba jich co nejvíce znát, takže jsem se nějaký čas učil. Jako člen RK OSŽ jsem si myslím udělal dost práce, ale hodnocení bych nechal na jiných. Byl jsem zvolen na konferenci na novou pozici, takže v RK OSŽ budu muset skončit. Budu ale s jejími členy nadále v kontaktu, abych mohl být u metodiky nápomocen v oblasti hospodaření u ZO působící v NeRV.

Nyní máte před sebou novou funkci, kterou budete po potvrzení VIII. sjezdem OSŽ a odchodu Miroslava Novotného do důchodu zastávat. Vaše pracoviště je však v Ostravě, jak budete tuto práci při poměrně velké vzdálenosti od sídla OSŽ v Praze zvládat? Nebude to problém?

Mirka Novotného si velice vážím, je to znalý člověk s mnoha zkušenostmi, které umí při jednáních použít. Nahradiť ho je pro mne velká výzva, naučit se paragrafy a podobné věci není problém, ale zkušenosti si člověk musí získat sám, ty se předat nebo naučit nedají. Problém mezi vzdáleností od sídla OSŽ není myslím velký, přejezdů jsou sice časově náročné, ale pokud to není každý den, tak se to dá zvládat. Navíc jak již COVID ukázal, díky moderní technice se dá hodně záležitostí řešit elektronickou formou. Jsou však záležitosti, kterých je třeba se osobně účastnit. Takže budu jak v Praze, tak i v Os-

Foto: Jan Buchta

travě. Nějaký návrh na to, kolik dnů v týdnu, kde budu, sice je, ale myslím, že se to bude individuálně měnit podle vytížení a potřeb, takže se klidně může stát, že se pár týdnů v ostravské kanceláři neukážu.

Tak vám přeji, aby vám přibyla nejen spousta práce pro potřeby nedrážních organizací OSŽ, ale také, aby vám přinesla pocit radosti z angažovanosti členské základny a také jejího rozšiřování. Vždyť získávat nové členy je samozřejmě důležité, ale je to také odrazem kvality odborové práce. A nesmím opomenout popřát tímto i místopředsedkyni OSŽ a předsedkyni NeRV OSŽ Bc. Renatě Douskové, aby vašim zvolením získala opravdu silnou pravou ruku, na kterou je vždy stoprocentní spoolehnutí. Děkuji za rozhovor!

Ze zápisníku Miroslava Novotného

MODULÁRNÍ REAKTORY URČITĚ PŘIJDOU

Českou energetiku, která je kvůli unijnímu tazení proti uhlí na prahu historických změn, čeká těžký úkol. Musí najít cestu, jak v energetickém mixu nahradit dosud klíčové palivo a zajistit tak dostatek stabilních dodávek elektřiny a přežití systému centrálního vytápění, který zajišťuje dodávky tepla velkým městům. V úvahu přichází pouze plyn nebo velké jaderné bloky, obě varianty ale mají řadu nevýhod. Část odborníků proto vyhlíží třetí cestu – malé modulární reaktory. Jejich nasazení díky zrychlujícímu se vývoji v posledních letech už takřka nikdo nezpochybňuje. Čas, kdy zamíří na trh, se ale stále posouvá.

Aby Česko v příštích desetiletích nemuselo ve velkém dovážet elektřinu ze zahraničí, bude muset k částečné náhradě uhlí plynem či velkými jadernými bloky bezpodmínečně přistoupit.

Až budou ale na trhu modulární reaktory, budou podle analytiků vhodnější alternativou. Plyn má tu nevýhodu,

že jej Evropská unie vnímá pouze jako přechodné palivo a brzy ho může začít pokutovat stejně jako uhlí. Výstavba velkých jaderných zdrojů sebou zase nese velká finanční rizika.

Nový typ jaderných elektráren by proto mnoha státníkům mohl vytrhnout trn z paty. Malé modulární reaktory by mohly zcela vyřešit rébus, který na Česko dopadne. Čeští vědci vyvíjí vlastní modulární reaktor. Hotový by měl být do deseti let, tvrdí jeho tvůrce.

Modulární reaktory jsou podle analytiků nadějí především proto, že jejich vývojáři a tvůrci slibují sériovou výrobu, téměř jako na běžícím páse. Tento novátorský přístup má nejen zvýšit rychlost výstavby, ale zejména stlačit investiční náklady, jež u nově budovaných velkých jaderných elektrá-

JAK TO CHODÍ VE SVĚTĚ

ren mnohonásobně přerůstají původní rozpočtové plány.

Ukázkovým příkladem zdražujícího projektu je probíhající dostavba v Mochovcích na Slovensku, kde se už desítky let dokončují dva bloky, které se oproti původním plánům prodražily z původních 2,8 miliardy na více než dvojnásobek. Všechny projekty navíc doprovázejí zpoždění.

Sériová výroba v továrně, jednodušší převoz modulů a následně jejich bezproblémové sestavení na místě jsou vlastnosti, díky kterým mohou malé reaktory konkurovat těm velkým i navzdory tomu, že minimálně zpočátku bude jejich rozpočtovaná cena na jednotku výkonu relativně vyšší.

MAJÍ BÝT VRCHOLOVÍ ODBOROVÍ FUNKCIONÁŘI ČLENY DOZORČÍCH A SPRÁVNÍCH RAD?

Ani výjezdní jednání NeRV OSŽ v Kořenově se neobešlo bez přísných hygienických opatření. I když pobyt v rouškách není komfortní, je to jediná možnost, jak se sejít a projednat potřebné odborové záležitosti.

Jednání se konalo dne 8. listopadu v hotelu Lesní chata Kořenov a zahájil ho a řídil místopředseda NeRV OSŽ Miroslav Novotný. V úvodu uvedl, že k zápisu a usnesení z 18. jednání NeRV OSŽ nebyly vzneseny žádné připomínky.

Úkol řešit situaci s vedením společnosti NYMWAG v otázce kolektivního vyjednávání, informovat členskou základnu o dalším fungování ZO OSŽ v této společnosti, v případě zrušení ZO OSŽ postupovat podle Stanov OSŽ, trvá. Ostatní úkoly, které nemají průběžné plnění, byly splněny.

Poté následovalo vyhodnocení Konference nedrážních základních organizací a výsledky voleb do orgánů Odborového sdružení železničářů, na které byl VIII. sjezdem OSŽ končí člen Ú OSŽ a místopředseda NeRV OSŽ Miroslav Novotný schválen čestným členem NeRV s možností účastnit se jednání NeRV s hlasem poradním. Současně byl diskutován jeho příspěvek na konferenci KNZO, v kterém konstatoval, že počet členů Ú OSŽ vzhledem k počtu členů je o 5 členů vyšší než v roce 2009, tj. z 29 stoupl na 34. Dále by podle jeho názoru vrcholoví funkcionáři OSŽ neměli být v dozorčích a správních radách zaměstnavatelů, protože vzhledem k rozložení sil nemohou nic podstatného zvrátit. Rovněž není známo, jak jsou zastoupeny tzv. volné základní organiza-

ce jako např. AŽD, MUS a další a kdo jim v jejich činnosti pomáhá.

Informace ze zásadních jednání, představenstva OSŽ, Ústředí OSŽ a SON přednesla místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková.

Vyhodnoceny byly letní sportovní hry seniorů, které se letos podařilo i přes různá pandemická omezení uspořádat, kde se senioři NeRV OSŽ umístili na pátém místě.

Co se týče internetového magazínu Nedrážní OBZOR, nebyly připomínky k jeho obsahu a novinářské kvalitě, ale byla zdůrazněna potřeba širší dopisovatelské základny ze základních organizací. Pozitivně byl hodnocen vstup na stránky magazínu pracovníků oddělení

BOZP. Na závěr této části jednání poděkovala místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková také všem dopisovatelům za jejich příspěvky, stejně jako v závěru jednání společně s místopředsedou NeRV Miroslavem Novotným poděkovali všem účastníkům za účast na jednání a popřáli všem hezké vánoce a úspěšný vstup do nového roku a tradičně odměnili jubilanty k jejich výročním narozeninám.

Ale nepředbíhejme a ještě upozorníme na odsouhlasení termínů jednání NeRV v roce 2022, což bude 8. února včetně školení, 12. dubna, 14. června, 2. září včetně školení a 22. listopadu.

Foto: Jan Buchta

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Školení BOZP a školení ke kolektivnímu vyjednávání se konalo ve dnech 9. a 10. listopadu 2021 v rekreačním středisku OSŽ LESNÍ CHATA – KOŘENOV.

Lektory byli JUDr. Petr Kožmín, LL.M.M-BA, Jaroslav Leština a Miroslav Novotný.

Téma školení se zaměřilo na **Povinnosti zaměstnavatele v oblasti BOZP, Roli a postavení odborové organizace v oblasti BZOP a Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy.**

Konkrétně na programu školení bylo:

- ⇒ Předcházení ohrožení života a zdraví při práci (prevence rizik, kategorizace prací)
- ⇒ Povinnosti zaměstnavatele při zajišťování BOZP
- ⇒ Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje
- ⇒ Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání
- ⇒ Práva a povinnosti zaměstnance na úseku BOZP
- ⇒ Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- ⇒ Postavení odborové organizace v oblasti BOZP (právo na informace a projednání)
- ⇒ Kontrolní činnost odborů na úseku BOZP u zaměstnavatelů
- ⇒ Činnost oddělení BOZP OSŽ (metodická, vzdělávací a kontrolní činnost, šetření pracovních úrazů)
- ⇒ Spolupráce oddělení BOZP a ZO OSŽ (úrazová linka)
- ⇒ Povinnosti zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnance v oblasti BOZP
- ⇒ Role a postavení odborové organizace v oblasti BOZP
- ⇒ Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy
- ⇒ Předpoklady úspěšného kolektivního vyjednávání; Definice a typy vyjednávání
- ⇒ Příprava na kolektivní vyjednávání; Chování a taktické manévry.

Všichni tři lektori se přednášek ujali velmi zodpovědně, kromě důležitých dat a paragrafů se zaměřili rovněž na příklady z praktického života. Některé byly úsměvné, bohužel však většina z nich byla velmi vážného charakteru a plně potvrzovala důležitost znalostí z této oblasti, a to nejen u členů OSŽ zaměřených na danou problematiku, ale u všech... a měli by si to také uvědomit nečlenové odborů, kteří se v případě, že se jim děje příkoří ze strany zaměstnavatele či dojde k nehodě nebo úrazu, obražejí na odborové funkcionáře o pomoc. Ti už si totiž zvykli pomáhat i jim.

Jak tedy postupovat při mimořádné události v dopravě?

V souvislosti s výkonem práce, zejména v železniční dopravě vždy hrozí, že může dojít k mimořádným událostem, ve kterých je zaměstnanec bezradný a kdy se může následně z nevědomosti a nezalosti dopustit některých chybných kroků.

Za účelem ochrany práva a oprávněných zájmů členů OSŽ v souvislostech s těmito mimořádnými událostmi je doporučeno mít na paměti, že v případě účasti na takové závažné události v železniční dopravě je třeba neprodleně využít krizovou linku OSŽ a zavolat na telefonní číslo 602 262 544.

Zde se vám vždy dostane prvotních základních rad, jak postupovat.

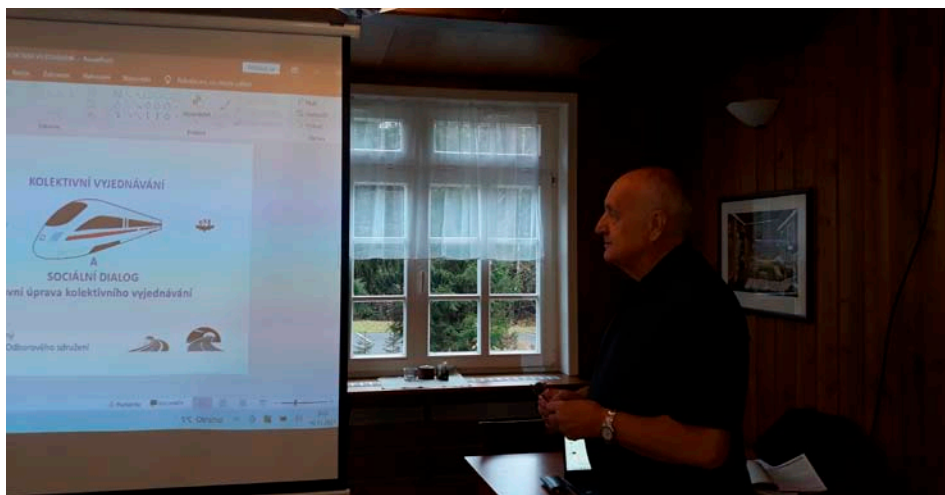

Foto: Jan Buchta a Milan Sedlák

ÚRAZOVÁ LINKA OSŽ

(METODICKÁ POMOC A INFORMACE PRO ČLENY OSŽ)

- I. Volej ihned, zejména v případě pracovního úrazu, kdy se dá očekávat hospitalizace nad 5 dní, nebo úrazu s následkem smrti.
- II. Každá prodleva ohlášení snižuje možnost řádného a objektivního šetření. Svazoví inspektoři BOZP Vám poskytnou pomoc, potřebné informace a podporu.
- III. Pořizuj fotodokumentaci – může pomoci víc, než si myslíš. Včasná dokumentace skutečného stavu je často zásadní!
- IV. Nikdy nepodceňuj možné souvislosti. Každá maličkost může být důležitá.
- V. Nezapomeň, že se jedná i o finanční prostředky, které mohou být záchranou rodiny po dobu pracovní neschopnosti, jedinou podporou při ztrátě zdravotní způsobilosti k výkonu zaměstnání nebo účinnou pomocí pozůstalým.
- VI. Zaměstnavateli poskytni potřebnou součinnost – při šetření úrazů je potřeba spolupráce nás všech.
- VII. Nic nezamlčuj – informace, které nám poskytuješ, jsou důvěrné.
- VIII. Potřebujeme ozřejmit základní informace – o poškozeném, místě a času úrazu, co se stalo a co bylo možnou příčinou. Šetření urychlí i kontakt na poškozeného, případně jeho blízké a svědky události.
- IX. Pozornost zasluhují i „neuznané“ pracovní úrazy nebo škody na zdraví. Nikdy to nevzdávej, řešení můžeme hledat společně.
- X. Svazoví inspektoři BOZP jsou benefitem pro členy OSŽ – využij plně své možnosti.

Telefon: 731 135 505

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ, ODDĚLENÍ BOZP-Ú 2020

DESATERO K PRACOVNÍM ÚRAZŮM

(INFORMACE PRO ČLENY OSŽ A ZO OSŽ)

- I. Ošetři zraněného, zajisti první pomoc. Dbej o svou vlastní bezpečnost a bezpečnost ostatních osob.
- II. Zajisti lékařské ošetření.
- III. Ohlas úraz nadřízenému, Policie ČR se volá při podezření na trestný čin.
- IV. Zajisti místo vzniku úrazu, důkazy a poříd' fotodokumentaci.
- V. Spolupracuj se zaměstnavatelem při šetření úrazu.
- VI. Informuj ZO OSŽ, případně oddělení BOZP-Ú (u smrtelného nebo závažného úrazu).
- VII. Zkontroluj, zda byl úraz zapsán do Knihy úrazů.
- III. Zkontroluj, zda byl sepsán Záznam o úrazu (sepisuje se při pracovní neschopnosti nad 3 dny).
- IX. Prověř, zda byl pracovní úraz řádně vyšetřen a odškodněn, požaduj kopie dokumentace k pracovnímu úrazu.
- X. Při pochybnostech nebo nejasnostech volej svazové inspektory bezpečnosti práce OSŽ-Ú.

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ-ÚSTŘEDÍ, ODDĚLENÍ BOZP 2018

DESATERO PRO NEBEZPEČNÉ LÁTKY

(INFORMACE PRO ČLENY OSŽ A ZO OSŽ)

- I. Nebezpečné látky nás obklopují, je jich mnohem víc, než předpokládáš. Jsou pravděpodobně i na tvém pracovišti a ve tvém okolí!
- II. Víš, že jakákoliv, i krátkodobá, práce s nimi trvale poškozuje zdraví?
- III. Víš, co je bezpečnostní list (BL) a byl jsi z něj prokazatelně proškolen? BL obsahuje i pokyny pro první pomoc!
- IV. Věnuj vždy velkou pozornost výstražným značkám a nápisům na obalech! Každý obal (nádobu) musí mít řádné označení.
- V. Jsi vybaven potřebnými OOPP? Ujisti se, že tvoje OOPP odpovídají konkrétnímu riziku!
- VI. Máš k dispozici dostatečně vybavenou lékárníčku a prostředky na výplach oka v případě práce s žiravinami?
- VII. Je tvé pracoviště dobře větratelné nebo vybavené odsáváním?
- VIII. Je vše bezpečně a vhodně uskladněné a likvidují se obaly předepsaným způsobem?
- IX. Nepoužíváš na uskladnění nádobu od potravin? Můžeš tím ohrozit zdraví i život ostatních!
- X. Znáš základy první pomoci a postup při mimořádné události nebo požáru? Znáš čísla tísňového volání? Víš, že existuje Toxikologické informační středisko (TIS), které poskytuje odbornou pomoc 24 hod denně v případě otravy – pro dospělé, děti i zvířata? Ulož si ho do svého mobilu a předávej ostatním!

 TIS: 224919293, 224915402

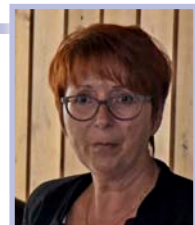
ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ, ODDĚLENÍ BOZP-Ú 2019

DESATERO K PROVĚRKÁM BOZP

(INFORMACE PRO ČLENY OSŽ A ZO OSŽ)

- I. Právo účasti ti dává zákon, využij ho!
- II. V brožurě BOZP OSŽ Ú najdeš základní vědomosti.
- III. Udělej si průzkum – s předstihem zjisti, jestli na pracovištích nejsou nedostatky, o kterých nevíš.
- IV. Vezmi si s sebou výstražnou vestu, psací potřeby, poznámkový blok a fotoaparát.
- V. Důležitý je i tvůj vzhled, sebejistě a asertivní vystupování – zastupuješ zaměstnance a zároveň reprezentuješ OSŽ.
- VI. Při příchodu se představ ostatním, nespolehej na to, že vědí, kdo jsi.
- VII. Nebuď jen pasivním účastníkem. Rozhlížeš se a upozorňuj na nedostatky! Zapisuj si závady a pořizuj fotodokumentaci!
- VIII. Trvej na zanesení tvých připomínek do zápisu!
- IX. Zápis z prověrek BOZP podepiš a vyžádej si kopii!
- X. Průběžně kontroluj stav odstraňování závad, dotazuj se zaměstnavatele.

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ, ODDĚLENÍ BOZP 2018

ŠVEJKOVÁNÍ...

Už Jaroslav Hašek objevil, co v nás je, a proto stvořil dobrého vojáka Švejka, a my zase stvořili děti, které jsou stejné, jako naše a předchozí generace. Zatímco ony běhají parkoury, túrují čtyřkolky a padají (v lepším případě) z lezeckých a boulderingových stěn, my si hrajeme na kaskadéry a novodobé kamikadze. A to, světe div se, v pracovní době, a ještě za peníze... Zkrátka adrenalin je super jízda a vysoce návyková záležitost bez ohledu na stáří, pohlaví či pracovní zařazení, a švejkování je nám stále vlastní – sem vývoj a pokrok zatím nedorazil. Jak jinak si vysvětlit ochotu pokládat dennodenně hlavu na špalek namísto svého zaměstnavatele a bez jakéhokoli pudu sebezáchovy polykat uhelný prach, fekální bakterie či chemické koktejly všeho druhu? Stále ještě lezeme po výškách jak opice, na ušní bubínky si účtíme smrtící decibelů, nastavujeme osudu nechráněná těla, vzpíráme břemena jako mravenci, zíráme zblízka do ohňů, obsluhujeme stroje, které si dávno zasloužily sešrotovat a podlézáme tajně vagóny... Moc ráda bych věděla, jestli je to určitý druh předvádění nebo jen rádoby švejkovská revolta proti autoritám?

Právě nám vyšlo nové nařízení vlády 390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, které je plné novinek, je plně funkční a zajímavé nejen pro bezpečáka, ale i pro odborovou organizaci. Podle znění § 3 odst. 4 sice i nadále **způsob, podmínky a dobu používání osobního ochranného pracovního prostředku stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště** (s přihlédnutím k vlastnostem osobního ochranného pracovního prostředku, dále v textu OOPP), a dle odst. 5 mj. zaměstnavatel **přiděluje OOPP zaměstnanci vždy, jestliže u původního skončila výrobce stanovená životnost, ztratila funkční vlastnosti nebo účinnost proti vyskytujícímu se rizikům anebo jeho používání představuje další riziko**, ale novinkou bezesporu je, že dle odst. 3 **musí být zaměstnanec s používáním OOPP seznámen prokazatelně. A pozor, v textu přibýlo i to, že i když je mycí nebo čistící prostředek trvale dostupný v sanitárních zařízeních pracoviště, zaměstnanec, který vykonává práci velmi nečistou nebo práci nečistou** (specifikuje NV), **musí obdržet minimálně dva textilní ručníky ročně**. Významnější změny pak zaznamenaly přílohy k NV. V tabulce přílohy č. 1 se pro stanovení OOPP na základě vyhledaných rizik např. objevila položka nedostatečná viditelnost a statická elektřina. Bezesporu zajímavá je i příloha č. 3, která nově udává typické příklady činností, které mohou vyžadovat poskytnutí OOPP – tedy jakýsi manuál, podle kterého mohou ZO OSŽ stávající vybavení zaměstnanců prověřovat. V souvislosti s ručníky si tedy dovolujeme připomenout i často používanou a tolik potřebnou normu **ČSN 73 4108 Šatny, umývárny a záchody**, která je nově **bezplatně dostupná**

ke čtení, stejně jako ostatní závazné normy, na <https://sponzorpristup.agentura-cas.cz>, a naše oddělení BOZP OSŽ Ů se může pochlubit tím, že na zpracování normy se podíleli i dva jeho zástupci. Jak už víme, podle znění legislativy (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 101, odst. 1, odst. 4) je mj. zaměstnavatel povinen nejen **zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, ale též, není-li možné rizika odstranit, je povinen přijmout opatření k omezení jejich působení a přijatá opatření soustavně kontrolovat. A aby to bylo vyrovnané, je povinností na straně zaměstnance dodržovat stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení**.

I když můžeme mít na nošení OOPP odlišný názor, nijak to nemění (a nezmění) společnou odpovědnost (naši i zaměstnavatele) za naše zdraví a zdraví kolegů, které můžeme svým jednáním ovlivňovat ani odpovědnost zaměstnavatele za zdraví osob, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.

V jednom rozhovoru s předními kaskadéry jsem četla, že správný kaskadér má úctu k životu a respekt ke smrti a musí to mít v hlavě srovnané, což je prý velmi, velmi důležité, protože nikdy nepracuje sám.

A také to, že každá kaskadérská akce má svá pravidla, která se musí dodržet, a jasně určené hranice. Hranice, za které se nikdy nepůjde. Staňme se tedy i my **správnými kaskadéry**, protože švejkováním si moc nepomůžeme – odchod do důchodu je v nedohlednu a se zhutovaným tělem tam ani nedojdeme.

A taky odpovědnými rodiči, přece jen se říká, že **příklady táhnou...**

POZOR NA HOME OFFICE

V posledních letech s rozmachem práce z domova se může zdát, že se pomyslná stavidla mezi prací a alkoholem uvolnila a je tedy možné si k práci dát třeba skleničku vína. Chyba lávky! **Pod vlivem návykových látek je zakázáno pracovat na pracovišti, ale i v pracovní době mimo pracoviště.**

Toto lze i vcelku efektivně kontrolovat, pokud je to v pracovním řádu upraveno. Zaměstnavatel tak může osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby **zazvonit u vašich dveří a dát vám dýchnout**. Jestliže to v pracovním řádu upraveno není, vynucují se takové kontroly o poznání obtížněji.

Čistě teoreticky je tedy možné, že k porušování zákoníku práce **dochází i v kavárnách mimo pracoviště**, kam si zaměstnanci mohou jít třeba s laptopem sednout, aby změnili pro-

středí nebo měli větší klid na práci. Stačí jedna sklenička alkoholického nápoje a šéf, který se náhodně staví do stejného podniku na čaj **a jste jednou nohou nezaměstnaní.**

Ilustrační foto: Jan Buchta

NĚMECKÁ FIRMA PŘEBÍRÁ DALŠÍ VLAKOVOU LINKU

Liberecký kraj si slibuje od podpisu nové smlouvy s německým dopravcem Die Länderbahn moderní a komfortní vlaky na páteřní lince Mladá Boleslav–Česká Lípa–Rumburk.

Na Českolipsku budou od 12. prosince působit tři železniční dopravci. Německá Die Länderbahn se zařadí se svou linkou TRILEX po bok ARRIVY a ČD.

Jednání nebyla jednoduchá, chvílemi docela tvrdá, ale to k vyjednávání na straně veřejného sektoru patří. Nový dopravce především zajistí kvalitnější vozový park. Lidé tak budou cestovat komfortněji. Kupříkladu klimatizace představovala důležitý požadavek ve výběrovém řízení. České dráhy nabízely jen vzduchotechniku, což byl kromě ceny ještě další z důvodů, proč kraj vybral Länderbahn. V porovnání s konkurenčními nabídkami ušetří kraj při desetiletém kontraktu řádově až stovky milionů korun.

Michal Barták, jednatel Länderbahn CZ, odhadl, že modernizace flotily pro celou síť Trilex potrvá zhruba rok a půl. Cestující se mohou těšit na nový design, informační systémy, okna s termoizolační fólií nebo podtlakové toalety snadno přístupné i cestujícím na vozíku. Modernizované vozy mají být navíc vybavené přebalovacím pultem nebo pásy k zajištění jízdních kol.

Vedení kraje věří, že počáteční obavy, které panovaly v souvislosti s nahrazením národního dopravce, se nenaplní. České dráhy provozují vlaky mimo jiné na Jizerskohorské železnici, kde chce kraj také vybrat nového dopravce.

Die Länderbahn přitom není v České republice nováčkem. Společnost zajišťuje dopravu i v Ústeckém kraji a od roku 2010 na Liberecku pak linku mezi Libercem, Hrádkem nad Nisou, Žitavou, Varnsdorfem a saským Seifhensdorfem.

M.N.

PODEPSÁNO

Die Länderbahn CZ bude třemi kraji jezdit za 169,77 Kč za kilometr

Podle Libereckého kraje jde o dokončení modernizace vozového parku na páteřních linkách. Zástupci společnosti Die Länderbahn CZ dnes podepsali desetiletou smlouvu s Libereckým krajem na provoz osobních vlaků linek L4 Rumburk – Mladá Boleslav a L2 Liberec – Děčín. Cestující čeká nasazení nízkopodlažních jednotek Siemens Desiro.

Na lince L4 vyjedou vlaky již od prosincové změny jízdního řádu, na L2 o rok později.

Cena za kilometr je 169,77 Kč.

Podle náměstka hejtmána pro dopravu Jana Svitáka je to nižší částka, než jaký byl požadavek Českých drah při vyjednávání o nové smlouvě. Podíl Českých drah na výkonech v Libereckém kraji klesne pod 50%, bude zhruba rovnoměrně rozdělen mezi tři dopravce. Kromě DLB a ČD ještě Arrivu.

Jednotky Siemens Desiro budou vybaveny i nástupními lyžinami pro vozíčkáře. Při dneš-

ní prezentační jízdě dopravce představil, že se tak do nízkopodlažní soupravy dostanou cestující i ve stanicích, kde není v dostatečné výšce hrana nástupišť.

Měsíc a půl před startem hlásí dopravce již plné pokrytí provozním personálem včetně pokladen. „Potřebovali jsme přes třicet lidí, ty již máme přijaté,“ řekl Michal Barták, jednatel Die Länderbahn CZ. Větší část zaměstnanců přešla od Českých drah.

Linka L4 vede třemi kraji, organizačně výběr dopravce zastřešoval Liberecký kraj. Ten loni na základě nabídek rozhodl, že ukončí smlouvu s Českými drahami a namísto toho začne využívat služeb Die Länderbahn CZ.

Nový dopravce na linky nasadí pronajaté jednotky Siemens Desiro. Na linku L4 potřebuje celkem čtyři (z toho jedna záložní), na linku L2 další čtyři. Jezdit budou v dosavadním, schematicky podobném nátěru jako vozidla TRILEX. Oranžové barvy TRILEXU pak jednotky dostanou po modernizaci v průběhu provozu. Do Česka dorazí až během víkendu při změně jízdního řádu. Dosud totiž jezdí na jiných výkonech v Německu. Podobný postup zvolil dopravce i při přebírání provozu v Ústeckém kraji. Na lince L4 jezdí dosud hlavně vozy 843.

M.N.

REGIOJET ZÍSKAL POVOLENÍ PRO TŘI DALŠÍ LINKY DO POLSKA, PRVNÍ SPOJENÍ VYJEDE MOŽNÁ UŽ LETOS

RegioJet plánuje noční spojení mezi třemi hlavními městy. Tuzemský soukromý železniční dopravce je o krok blíže své velké expanzi v Polsku

Od tamějšího drážního úřadu UTK získal povolení pro další tři linky, které ve všech případech povedou i přes české území. Už dříve obdržel souhlas k provozu spojení z Prahy do Přemyšle a dál do ukrajinského Lvova, které by mohlo začít ještě letos. Povolení se týká celkem tří různých linek. V jednom případě jde o noční vlak z Prahy a Vídně do Varšavy. Oba vlaky se mají spojit v Bohumíně. Druhým spojením je sezónní linka z Varšavy do Alp, třetím pak denní linka z Vídně do Varšavy.

Noční vlak má vyjždět z Prahy ve 22:07, ve 21:00 z Vídně. Spojení z Rakouska bude mít netradiční trasování, nejprve pojedou do Bratislavy, teprve poté do Břeclavi. V půl druhé v noci se pak mají soupravy spojit v Bohumíně, v polské metropoli bude vlak v 7 hodin. Zpět pojedou ve 21:03 z Varšavy.

V případě spojení Vídně a Varšavy přes den pojedou vlaky v 10 hodin z Varšavy a v 10:40 z Vídně. V Česku zastaví v Břeclavi, Hodoníně, Starém Městě u Uherského Hradiště, Otrokovicích, Přerově, Hranicích na Moravě a na svnovském a hlavním nádraží v Ostravě.

První vlak na Ukrajinu

Poslední povolení se týká sezónního spojení do Alp. Vlaky po trase Varšava – Brenner v Rakousku mají jezdit třikrát týdně. Všechny tři nové linky mají být zavedeny příští rok. Už dříve oznámil RegioJet i plán na spojení Varšavy s Berlínem a dál s Amsterdamem a Bruselům.

RegioJet pro tuto trasu získal povolení už loni v závěru roku. Trasa vlaku povede přes Krakov. Vlak pojedou do Přemyšle, RegioJet bude mít na konečné garantovaný přestup ukrajinského partnerského dopravce do Lvova. Vlak pojedou přes noc, v Česku bude zastavovat ve všech stanicích, jako dosud zastavují spoje RegioJetu z Prahy na Ostravsko.

M.N.

VOUZ, DCERA ČD, VSTOUPÍ PROSTŘEDNICTVÍM VOUZ SLOVAKIA NA SLOVENSKÝ TRH

Výzkumný Ústav Železniční (VÚZ), dceřiná společnost Českých drah, dokončil vstup na slovenský trh, kde bude působit prostřednictvím své společnosti VOUZ Slovakia. Podnik bude poskytovat hlavně služby posuzování interoperability techniky na železnici. Dnes o tom informoval VÚZ v tiskové zprávě. Firma chce v budoucnu expandovat i na další zahraniční trhy.

Společnost došla k bodu, kdy jedním z pilířů její strategie je postupná expanze na zahraniční trhy a rozvoj služeb mimo zkušební centrum ve Velimi. Cílem slovenské dceřiné společnosti VOUZ Slovakia s.r.o. je přinést našim slovenským zákazníkům vysoce specializované služby autorizované osoby ve stejné vysoké kvalitě, jakou poskytuje zákazníkům v ČR.

Řízením rozvoje slovenské firmy a jejím jednatelem se stal dosavadní technický ředitel a člen představenstva VÚZ Ondřej Fanta. Podle něj VOUZ Slovakia chce nabídnout místní železniční infrastruktuře větší pozornost než doposud, například i v rámci rozšiřování zabezpečovacího systému ETCS. Slovenská pobočka je odrazovým můstkem pro expanzi na evropský trh a počítáme s rozšiřováním i na další trhy. VÚZ se chce brzy zařadit po bok známých evropských značek jako je TÜV či SGS.

M.N.

NOUZE MĚNÍ PODOBU. VE FRANCII OMLÁDLA, POMOC POTŘEBUJÍ I LIDÉ S DIPLOMY

Státní pomoc nestačí, stále více lidí vyhledává pomoc

Na idylickém Azurovém pobřeží přibývá lidí v nouzi. Krize způsobená pandemií covid-19 zhoršuje situaci těch nejchudších, pomoc ovšem potřebují i lidé, kteří dosud měli lukrativní práci, nebo dobré vyhlídky. Nouze v celé Francii od začátku koronakrize postupně mění podobu: významně omlazuje. A vidět je to i na Azurovém pobřeží, kde je – hospodářskému oživení navzdory – alarmující zejména situace mladých lidí a neúplných rodin. Teď, v zimním období, je pomoc o to důležitější.

Již více než tři desetiletí poskytují po celé Francii jídlo a další nezbytnosti těm nejvíce potřebným střediska dobrovolné pomoci Restaurant du cœur. Iniciativa francouzského komika Coluche (původním jménem Michel Colucci) z roku 1985, která byla původně určena jen jako několikaletá iniciativa proti nárůstu chudoby, postupně přerostla v důležitou základnu nestátní charity.

I přes tradičně silný francouzský sociální systém totiž mnohým státní pomoc nestačí. Sdružení lidově nazývané Les Restos du cœur tak nejen kvůli zdravotní krizi pravidelně pomáhá stále vzrůstajícímu počtu lidí, kteří dříve nevěřili, že by někdy mohli pomoc potřebovat. Každý rok jich pravidelně přibývá 10 procent.

Chudoba ve stínu jachet

Kolorit dokresluje „lahůdkářství“ pro chudé Francouze v Antibes. Místní Restos du cœur se nachází jen pár kroků od miliardářského přístavu Port Vauban, v němž kotví nejdražší jachty světa. Středisko se krčí ve dvorku schovaném za novou luxusní čtvrtí v srdci města.

Pátek je den výdeje pro rodiny s dětmi. Fronta lidí se táhne až ke vstupu z ulice Vauban, protože právě začíná výdej potravin. Ty se vrší na pultech před vstupem do kanceláře. Každý má jednou za týden nárok na košík, který obsahuje 1 litr mléka, maso a ryby, vejce, přílohy, konzervy, čerstvou zeleninu a ovoce, sýry, mléčné výrobky a dezert.

Malá místnost, která se nachází vedle skladů potravin, slouží jako recepce pro nově příchozí. Dobrovolníci čeká delikátní úkol: promluvit s žadateli, kteří se nacházejí v zoufalých osobních situacích a často trpí izolací.

Nikoho v nouzi zde neodmítnou, ale každý žadatel musí splnit určitá kritéria. Posoudí situaci každého z nich: rodinnou situaci, příjmy, výdaje, poplatky tak, aby odhadli ty, které situace přivedla do tohoto střediska. Restaurace pomáhají bez ohledu na původ žadatelů (i bez dokladů, migrantům apod.). Po vyřízení žádosti získají kartu, která umožní identifikaci při dalších návštěvách.

700 za týden

Každý týden středisko obslouží na 700 žadatelů, z toho 130 bezdomovců. Ti mají nárok na zvýšenou péči dvakrát týdně a potraviny adaptované na jejich potřeby. Od začátku koronavirové krize se nouze zhoršila, změnila a také omládl. Noví klienti se ve frontě mísí se štamgasty z nižších sociálních skupin a s důchodci. Do fronty se přidávají lidé propuštění z jachtingu, hotelů, restaurací, stavebnictví atd. Ale i studenti z vysokých škol. Lidé s diplomy. Je zde hodně mladých lidí, kterým rodiny už nemohou platit studia. Nebo zaměstnanci, kteří přišli o dobře placenou práci. Dnes už v tom neexistuje žádná logika. Ne že by dříve dávala bída smysl. Jen nyní efekt bumerangu způsobuje ještě větší zmatek. Před Vánocemi je centrum možná frekventovanější než nedaleká nákupní centra.

Letos centrum zrušilo kvůli pandemické situaci společné oslavy obvyklé v jiných letech, protože v případě nákazy mezi šedesáti zdejšími dobrovolníky by museli zavřít centrum a lidé by zůstali bez pomoci.

Symbol Francie se prodražuje, za bagetu už Francouzi platí i víc než euro

V regionu se nachází celkem 18 center, která jsou zásobována z hlavního skladu v Grasse; ten přijímá potraviny i z národních zásob. Každé centrum si však zajišťuje své individuální dodavatele. Hlavním zdrojem jsou potraviny, jimž zanedlouho vyprší trvanlivost. Díky covidu-19 má ovšem centrum někdy i bohaté dodávky, které pocházejí z již připravených a posléze zrušených akcí.

Navzdory hospodářskému oživení Francie se situace těch nejslabších zhoršila. Problém v regionu představují vysoké náklady na bydlení, které lidi v slabší sociální situaci připravují prakticky o veškeré prostředky. Výška nájemného na Azurovém pobřeží totiž někdy představuje až trojnásobek v porovnání například s centrem Francie.

Iniciativa se od samých počátků prosadila díky show na národním kanálu TF1. Její pomocí se v roce 1986 vybralo 20 milionů franků. To umožnilo distribuci 8,5 milionu jídel. Za minulý rok po celé Francii Restos du Cœur obsloužila 1,2 milionu lidí a díky pomoci téměř 100 tisíc pravidelných a příležitostných dobrovolníků rozdělila 142 milionů jídel. Jedno ze čtyř vydaných jídel je financováno Evropským fondem pro pomoc nejchudším (FEAD).

M.N.

Přání do roku 2022? Ať jsou jednání NeRV OSŽ nejen úspěšná, ale hlavně bez hrozby koronaviru, a tím i bez nutnosti respirátorů!!!

Foto: Jan Buchta

Milí přátelé,

domnívám se, že v předešlých kapitolách jsem vám přiblížila anatomii, hlavní příznaky, symptomy a syndromy plicních onemocnění, vyšetřovací metody, které v pneumologii používáme. Pokud se náhodou objeví nový pojem, tak ho upřesním a vysvětlím. Dostali jsme se k nemoci dýchací soustavy – **vrozené vývojové vady dýchacího ústrojí**.

Mukoviscidóza – cystická fibróza – nemoc slasných dětí – multisystémové geneticky podmíněné onemocnění, projevuje se chronickým progredujícím onemocněním dýchacích cest a plic, poruchou zevní sekrece pankreatu, vysokou koncentrací elektrolytů v potu, poruchou reprodukce mužů.

Příčina. Nejčastější život ohrožující dědičné onemocnění. Jedná se o autozomálně recesivní dědičnost. Gen pro onemocnění byl izolován v 7. chromozomu, navozuje vznik defektního proteinu (transmembranový regulátor). Je příčinou defektního transportu iontů přes buněčné membrány. Dochází ke zvýšenému vtoku Na⁺ a nepropustnosti pro Cl⁻. Příčinou onemocnění je porucha funkce exokrinních žláz (se zevní sekrecí), spočívá v produkci nadměrného viskózního sekretu. Žlázy vývoje, pankreatické i žlučové jsou částečně nebo úplně obturovány. Pot se stává abnormálně slaným s vysokou koncentrací chloridů.

Klinický obraz. Již v prvním roce života jsou přítomny příznaky ze strany dýchacího ústrojí. **Závažná bronchiolitida** (zánět průdušek), která je bez účinné terapie často fatální. Vedle plicních projevů se objevuje **mekoniový ileus** (obstrukce střeva mekoniem /smolkou/ u novorozenců). **Deficit hmotnosti. Otoky z nedostatku bílkovin a metabolického rozvratu.** V dětství jsou v popředí recidivující bronchitidy nebo pneumonitidy s chronickým, **produktivním kašlem** v raných hodinách. V dalším průběhu se objevuje **cyanóza** a **známky respirační nedostatečnosti**. Nedostatečnost pankreatu, malabsorpce, částečná střevní obstrukce, biliární **cirhóza** a **cukrovka**. V dospělosti recidivující chronické infekce jsou příčinou vzniku bronchiektazií, pokračující ciliární obstrukce je příčinou **respiračního selhání**. Bakteriální kolonizace. Infekce stimuluje buňky k další tvorbě hlenu, a tím zhoršuje obstrukci dýchacích cest. U mužů je **azoospermie** (nepřítomnost spermií v ejakulátu), u žen **snížená fertilita**.

Diagnóza. Zjištění agens kolonizující tracheobronchiální strom – dominuje *Pseudomonas aeruginosa*. **Vyšetření plicní funkce** prokáže obstrukční poruchu ventilace. **Rozbor potu** – vysoká hladina chloridů. Azoospermie. **Genetické vyšetření.**

Terapie. Léčba respiračních projevů spočívá hlavně v boji s infekcí a péči o **průchodnost dýchacích cest**. Důležitá je prevence, například **očkování** zvláště proti chřipce, a **podpora vykašlávání**. Provádí se posturální drenáž hrudníku k odstranění hlenu, enzymová terapie k usnadnění expektorace. Protipseudomonádová **antibioterapie** a **bronchodilatační terapie**. Základním řešením je **genová terapie, transplantace plic**.

Primární ciliární dyskineze – vrozený defekt mukociliárního transportu, způsobený nekoordinovaným pohybem řasinek (cilií). **Příčina. Generalizovaná porucha motility řasinek a bičíků způsobená strukturálními změnami.** Porucha samočistící schopnosti epitelu dýchacích cest umožňuje zvýšený průnik infekčních agens.

Klinický obraz. Recidivující infekce horních a dolních dýchacích cest – **otitida** (zánět ucha), **sinusitida** (dutin), **bronchitida** (průdušek), **bronchopneumonie** (plic), **vznik bronchiektazií** (rozšíření bronchů, provázené chronickým zánětem). Porucha postihuje i bičíky spermatozoi omezením pohyblivosti, **současná sterilita mužů**. Jsou postiženy řasinky vejcovodů, **nižší fertilita žen**.

Diagnostika. Při rozvinutém **Kartagenově syndromu** (sinusitida, bronchiektazie, situs inversus – /obrácené umístění vnitřních orgánů/) není diagnóza obtížná. Pokud chybí situs inversus, je nutný průkaz omezené ciliární kinetiky v **biopstickém vzorku** z nosní nebo bronchiální sliznice.

Terapie. Specifická léčba chybí. Podpůrné prostředky – **dechová rehabilitace, polohová drenáž, poklepová masáž hrudníku, antibioterapie, bronchodilatační léčba** při známkách obstrukce.

Tracheobronchiální vývojové vady – patří sem **agenze průdušnice nebo průdušek** (vrozené chybění nebo nevyvinutí orgánu, hlavních, lobárních, segmentálních), ***dilatace**, rozšíření tracheální nebo bronchiální, ***tracheomegalie** /zvětšení/ (M. Munier-Kuhn), ***divertikl** tracheální či bronchiální, vychlípká, ***bronchozofageální píštěl** /nepřirozené kanálikovité propojení/ často v kombinaci s atrezií jícnu, ***bronchogenní cysty, *abnormální dělení** a uložení bronchů, ***přespočetné bronchy**. **Bronchogenní cysty** jsou nejčastější bronchopulmonální malformací, vrozenou vývojovou vadou, deformací. Lokalizované v plicích (intrapulmonální cysty) nebo v mediastinu (mediastinální cysty).

Klinicky se manifestují jen v **případě superinfekce**. V **rentgenovém obraze** vytvářejí kulovité zastínění, dislokace či stenóza průdušnice nebo jícnu.

Plicní vývojové vady. Závalu ve vývoji normální plice lze třídit na: ***plicní agenze** – na postižené straně chybí plice, bronchus, plicní arterie, ***plicní aplazie** – chybí plice, ale přítomný rudimentární slepý končí hlavní bronchus, ***plicní hypoplazie** – hlavní bronchus končí v malé, rudimentární plic. **Osoby s těmito vadami jsou schopné života**, jsou náchylné k respiračním infekcím. **Cystická adenomatoidní malformace plic** – vzniká unilaterálním, jednostranným nadměrným růstem struktur, odpovídající bronchiolům a alveolárním dutinám. V jednom plicním laloku jsou patrné četné prstencovité útvary, mohou stlačovat přilehlou plíci a mediastinální struktury. **Vrozený lobární emfyzém** – představuje hyperinflaci nejčastěji horního laloku levé plice. Příčinou bývá vrozená bronchiální stenóza s ventilovým mechanismem.

Vývojové vady plicních cév. *Arteriovenózní malformace (tepeně-žilní) – může být příčinou hemoptýzy, cyanózy, polyglobulie, palčivých prstů. Asi v 50 procentech případů jsou přítomné teleangiectázie na buklální sliznici a anomálie systémových cév.

***Šavlovitý (scimitar) syndrom** – kombinace pravostranné plicní hypoplazie s anomálním vyústěním plicní žíly do dolní duté žíly. V rentgenovém obraze je zmenšení objemu pravé plice s dextropozicí srdce. Plicní žíla, odchýlným způsobem vyústění, vytváří obraz šavle. Klinicky se neprojevuje.

***Hypoplazie plicní arterie** – projev se zmenšením stínu arteria pulmonalis (plicní tepna), zvýšenou plicní transparentí a prořidnutím plicní kresby.

*Plicní sekvestrace

– jedná se o akcesorní (přídavný) plicní segment různé velikosti, bez spojení s bronchiálním stromem. Je cystická a vyplněná hlenem. Tvorba hlenu vede k perforaci do bronchu, kterým je segment drenován, vyprázdnil se. Může dojít k druhotné infekci. **Rozlišuje se: +sekvestrace intralobární** – nemá oddělený pleurální obal, splývá s přilehlou plicní tkání. Arteriální zásobení je z větví aorty. Žíly ústí do plicního systému se zvýšením venózní příměsí v tepenné krvi, **+sekvestrace extralobární** – má vlastní pleurální obal, je oddělena od normální plicní tkáně. Krevní zásobení je z aortálních větví, odtok je duté žíly, **+akcesorní plice** – má vlastní pleurální obal jako extralobární a navíc rudimentární bronchus někdy ve spojení s průdušnicí nebo jícnem.

Klinický obraz. V prvních letech života se může projevit jinými deformacemi, intalobární se může projevit až v dospělosti recidivující pneumonií. **Diagnóza. Rentgenové vyšetření** – zastínění kostovertebrálního úhlu. Při perforaci jsou patrné multilokulární cysty vyplněné vzduchem a tekutinou. **Aortografie** prokáže systémové arteriální zásobení z hrudní 70% či břišní aorty. Při **bronchografii** není komunikace s bronchiálním stromem.

Terapie. Chirurgická revize – resekce.

Nedostatečné množství surfaktantu. Surfactant – povrchově aktivní látka, antiaterotický faktor, tenzid, **pokrývající vnitřek plicních sklípků, alveolů**. Nedostatek surfaktantu – porucha funkce pneumocytů II, **vyvolává syndrom dechové tísně** – RDS (respiratory distress syndrom). Bývá nedostatečně vyvinut u předčasně narozených dětí, RDS a je poškozen i v průběhu těžkých plicních chorob dospělých např. ARDS. Při nedostatku surfaktantu stoupá povrchové napětí na bariéře alveolární tekutina/vzduch, způsobuje vysoké riziko kolapsu alveolů při výdechu. Částečně kolabované alveoly nezralého dítěte obsahují tekutinu s vysokým obsahem proteinů, s hyalinními membránami a lamelárními tělisky, pocházejí ze surfaktantové vrstvy. RDS je zodpovědný asi za 20% úmrtí novorozenců. **Léčebné postupy** aplikace **umělého surfaktantu** a vyvolání jeho produkce pomocí glukokortikoidů u předčasně narozených dětí. To umožní přežít některých dětí již od poloviny šestého měsíce těhotenství.

Až pod stromečkem rozvážeš mašličku,
ať lásku najdeš v baličku.
Ve druhém štěstí, klid a pohodu,
ve třetím dobrou náladu.
Spokojené a veselé Vánoce!

A v novém roce 2022
ať zdraví, štěstí a láska spolu drží krok!

Ústy namalovala Veronika Svatošová,
těle má postižená umělkyně

PÉTANQUE SMÍŠENÝCH DVOJIC

Odborové sdružení železničářů uspořádalo Celorepublikový turnaj nedrážních členů OSŽ v pétanque mužů a žen pro rok 2021, který organizačně zajišťoval NeRV OSŽ. Akce se konala 8. listopadu na hřišti hotelu Lesní chata Kořenov.

Výsledky turnaje v pétanque smíšených dvojic:

1. Renata Dousková, OSŽ-Ú – Stanislav Knejp, ČSKD INTRANS
2. Magdalena Stránská, CZ LOKO – Martin Semirád, RYKO Děčín
3. Marta Kunderátová, DZ pol. Plzeň – Miroslav Novotný, SKANSKA
4. Lenka Horecká, Drážní úřad – Stanislav Foltýn, TSS Hulín
5. Dagmar Halámková, ind. člen – Oldřich Sobol, OHLA ŽS

Současně proběhnul vložný turnaj dvojic mužů:

1. Miroslav Zámoravec, OHLA ŽS PS – Rudolf Rozbořil, AZ servis doprava
2. František Záděra, OHLA ŽS EES – Jan Buchta, ind. člen OSŽ
3. Tomáš Šlachta, OHLA ŽS Ostrava – Milan Sedlák, red. Nedrážní Obzor
4. Luděk Šebrle, OSŽ-Ú – Oldřich Lošťák, SOŠT Olomouc
5. Petr Kožmín OSŽ-Ú BOZP – Jaroslav Leština, OSŽ-Ú BOZP

M.N.

Jeden a půl metru od cyklisty – ošidná vzdálenost

Od ledna budou muset řidiči respektovat odstup jeden a půl metru od cyklisty, kterého předjíždějí, což vzbuzuje rozporuplné reakce. Existují však i specifické situace, kdy to není nutné

Sněmovna schválila novelu o provozu na pozemních komunikacích, která mimo jiné ukládá řidiči povinnost objíždět cyklistu ve vzdálenosti 1,5 metru. Úprava vstupuje v platnost v lednu 2022. A protože řada cyklistů si už navykla jezdit na kole bez ohledu na roční období či povětrnostní podmínky, musíme se na to už nyní připravit.

Významnou roli hrají také opatření proti šíření koronaviru, kdy stoupají počty cyklistů, pro které je to výhodnější, neboť se jich netýkají nařízení související s hromadnou dopravou. Je pravda, že však ale rovněž narůstá i počet nehod s účastí cyklistů.

Neplatí však, že by řidič musel auto udržovat od cyklisty danou vzdálenost pokaždé. Například v koloně, kdy je cyklista rychlejší, je odstup od obrubníku pro šoféra spíše gentlemanskou záležitostí v místech, kde je to možné, novela mu v tomto případě 1,5metrový

odstup nenařizuje, protože se tehdy nejedná o předjíždění cyklisty motorovým vozidlem.

Stejně tak nedochází k úpravě ve vztahu k cyklopruhům. Ty už ze zákona mají základní šířku 1,5 m vedle 2,5metrového přilehlého jízdního pruhu. Naopak tato vzdálenost (odstup) platí i v oblastech s omezenou rychlostí jízdy na 30 kilometrů v hodině, tu by však stačila jen například metrová vzdálenost.

Zejména v provozu mimo města se řidiči obávají, co povinný půldruhý metr provede v dlouhých úsecích s plnou čarou. V současné chvíli platí, že v takovém místě lze cyklistu předjet, pokud jej šofér neomezí a neohrozí a zároveň se vejde do svého pruhu bez přejetí plné čáry.

Když ovšem přidáme povinný rozestup 1,5 metru, jeden pruh velmi často nemůže stačit. Kvůli tomu ministerstvo dopravy připravuje změnu vyhlášky, která přejetí plné čáry pro účely dodržení 1,5metrové vzdálenosti od předjížděného cyklisty v určitých momentech povolí.

V tom případě však bude stále platit, že řidič musí dodržet základní podmínky pro předjíždění, jako je dostatečný rozhled apod.

Původně navržená pokuta až 10 000 korun, zákaz řízení na půl roku a odebrání sedmi bodů byla snížena maximálně do 2000 korun, pokud řidič cyklistu neohrozí.

Otázkou ovšem zůstává, jestli jde přesný odstup ze strany policie změřit, jak ho má odhadnout řidič a jaká nakonec bude realita.

Nelze vůbec odhadovat, kolik takových manévru bude zaznamenáno policií, neboť se jedná o okamžik, který je proměnný v místě a čase a trvá velmi krátkou dobu. Zatím vůbec není jasné, jestli by odečítání vzdálenosti mezi vozidlem a cyklistou například z fotografie obstálo jako důkaz u přestupkového řízení. Uvědomíme-li si, kolik vládních nařízení v souvislosti s covidem-19 zrušily soudy, můžeme si představit, jak budou odvolání řidičů v případě uložených pokut posuzována.

Předpokládá se, že se budou postihovat pouze jednoznačně excesivní případy velmi nebezpečného předjíždění. To ovšem ukáže praxe.

Na závěr si ještě připomeňme, že podobná úprava už platí v Německu, ve Francii či ve Španělsku. A nás čeká v podstatě za pár dní...

Jak se zachovat po střetu se zvířím – postup krok za krokem

- ☑ Zavoláte policii a necháte prošetřit nehodu. Potřebujete protokol z místa nehody, který prokáže střet se zvířím.
- ☑ Nafocením nehody ze všech stran nic nezkazíte.
- ☑ Oznámíte pojistnou událost pojišťovně.
- ☑ Doložíte doklady, jako je technický průkaz a řidičský průkaz.
- ☑ Necháte provést prohlídku pojišťovnou nebo smluvním servisem.
- ☑ Doložíte doklady o opravě vozidla.

Co nikdy nedělat:

Odvážet zabité zvíře. Mohlo by to být kvalifikováno jako pytláctví. A i když si myslíte, že nikomu nepatří, není to tak. Odklizení mrtvého zvířete je na správcí příslušné honitby.

Pokud máte nové nebo dražší auto, určitě se zamyslete nad havarijní pojistkou, která má v ceně i případný střet se zvířetem nebo poškození stojícího vozidla zvířetem.

Pokud máte jen povinné ručení, nemáte na žádné odškodnění při střetu s divokým zvířetem nárok. Zvíře zaplatí životem a vy peně-

zi. Můžete se však připojistit. Už i k povinnému ručení.

Pokud srazíte domácí nebo hospodářské zvíře, vina je vždy na straně vlastníka. Proto, pokud se vám zaběhne pes a dostane se do střetu s vozem, není to vina řidiče, ale viníkem jste bohužel vy. Řidič po vás také může či bude chtít veškeré náklady spojené s případným poškozením vozidla. Jestliže zvíře takzvaně nikomu nepatří (kanec, divoký pták, srna atd.), je to záležitost řidiče, který vůz v době kolize řídil.

SEZÓNA SVAŘENÉHO VÍNA

Stále jsem měl ten pocit, že je tento nápoj známým zimním nápojem. Opak je však pravdou. Krom toho, že teplota klesá ze dne na den, nastalo i klasické chřipkové období. Letos je chřipka a viróz mnohem víc, tak je třeba, aby nastoupila účinná léčba.

Zapomeňte však na horké nápoje z lékárny!

Nejenže je svažené víno symbolem Vánoc, neumíme si bez něj představit vánoční trhy, ještě k tomu má léčivé účinky. To že „svařák“ rychle zahřeje, víme. Je tak první pomocí proti prochladnutí po návratu z lyžovačky, nebo zmíněných trhů, či od zamrzlého rybníka. Pro hřejivé účinky a obsah tříslovin je však svažené víno doporučováno i při nachlazení. Zapomeňte tedy na nejrůznější lektvary a pilulky, které nejenže nechutnají a většinou ani moc nepomáhají. Berme tuto léčbu jako čistě přírodní, a proto velmi vhodnou. Léčivé účinky skořice, hřebíčku a plátku pomeranče nebo citronu jej hezky doplní.

A pro ty co ještě nevěří! Svažené víno má prokázané antiseptické účinky. Rozšiřuje cévy a právě proto je skvělou prevencí kardiovaskulárního onemocnění. Taktéž působí proti chudokrevnosti a posiluje imunitní systém. Mírně zvyšuje tlak a výrazně zlepšuje náladu. Je skvělou prevencí proti podzimním splínům. Dokonce podporuje chuť k jídlu a zrychluje trávení. S přibývajících studenými dny nápoj klidně zahrňte do vašich pravidelných rituálů.

Kde se vlastně svažené víno vzalo? Už ve starověkém Římě nedali na jeho léčivé účinky a lahodnou chuť dopustit. Vídeň má řízek, Slovensko halušky. Či je ale svažené víno? To už nejspíš nevíme. Objevuje se sice pod různými názvy, ale po celém světě. A kupodivu, si jej nikdo nenárokuje. Zmínky o tomto receptu najdete i v těch nejstarších kuchařkách, nicméně ingredience jsou stále stejné. **Červené víno, hřebíček, skořice, badyán, anýz.** Pokud si ke svařenému vínu přičichnete a pak se ho i napijete, nemůžete se divit, že se na něco tak dobrého v průběhu tisíců let nezapomnělo.

Ochutnejte a posilte si imunitu!

*Lásku, štěstí, pevné zdraví, ať jste dál vždy usměvaví –
mějte spokojený a úspěšný nový rok!*

Přeji

Nedrážní republikový výbor OSŽ a Bc. Renata Dousková, místopředsedkyně OSŽ

Horké nápoje mohou mít nespočet podob

Ilustrační foto: Oldřich Sobol

Nový rekord

DOPIS Z MAURICIA BYL VYDRAŽEN ZA STOVKY MILIONŮ

V německé aukční síni AKTIONSHAUS Christoph Gärtner neznámý kupec vydražil mauricijský dopis BALL COVER za 8,1 milionu eur, včetně akční provize tak celkově zaplatí přes deset milionů eur (přes 250 milionů korun). Jde o nejvyšší cenu v celých dějinách filatelie.

Dopis, na kterém je slavná známka červený Mauritius, pochází z roku 1847. Dopis byl zaslán 27. září téhož roku ve městě Port Louis pravděpodobně s pozvánkou na ples pořádaný manželkou guvernéra Lady GOMM. Ples se konal 30. září 1847. Poprvé dopis prodal sám adresát pan Adam už v roce 1899. Od té doby mění vlastníky jako byl třeba rumunský král Karol. V roce 2006 ho získal singapurský byznysmen Vikram Chand. Předpokládá se, že ho nyní prodal právě tento poslední veřejně známý majitel dopisu.

Dodnes se dochovaly tři exempláře BALL, přičemž tento je jediný v soukromých rukách, druhý je součástí britské ROYAL COLLECTION a třetí v BRITISH LIBRARY v Londýně. Červených Mauritiů se dochovalo 15 (Modrých 12), z toho 6 pak na dopisech.

Vikram Chand zakoupil BALL COVER v roce 2006 za 3 miliony dolarů, za 15 let tak došlo k nárůstu prodejní ceny o 300 procent.

V českých rukou, ve sbírce investora, který dosud neodhalil svou identitu, je od roku 2016 ještě mauricijský dopis, a to BOMBAY COVER se dvěma „Červenými“ Post Office.

M.N.

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Kateřina Křížová – OHL ŽS

Milan Sedlák – redaktor – Nedrážní Obzor

Alena Uhlířová – DZ Přerov